

Bornemisza Péter (1525–1584) evangélikus lelkész

Az újonnan születésről és a Szentháromságról

Alapige: J 3,1–16.

... Azt írja itt Szent János, hogy egy fű zsidó, Nikodémus nevű farizeus éjjel tanulni ment volna Krisztus Urunkhoz, és őtet az Úr újonnan születésre tanyította volna. Ez igékről rövideden ezt tanuljuk:

Ez Nikodémus volt az, aki végre eltemette Krisztus Urunkat; ki először farizeus-hitű volt, kik idvösségeket a Törvénynek cselekedetiből várták, emberi erő által, azaz azt vélték, hogy az Istennek parancsolatit (mellyek háromfélék voltak), ha csak kilsőképpen megcselekednék is, azáltal Isten őket igazaknak tartaná. De ez Nikodémus látván, hogy Köröztőlő János (L 3) és Krisztus Urunk minden embert kárhoztatnának, és mindent, a nagy érdemű farizeusokat is intenének, hogy megtérnének és megkeresztelkedvén, megmosódván vízbe az Isten Bárányának megtisztítására nézve bűnökből való megtisztulást keresnének, azért ő, mondok: Nikodémus, nem utálá meg ezeknek tanácsokat, hanem Krisztushoz megyen többet tanulni. Éjjel kedig, talám azért is, hogy jobb alkolmatossága lehetne az vele való beszélgetéshez, avagy talám az több farizeusoktól való féltébenn is, kit Krisztus Urunk szeretettel fogad, és mindjárt arra kezde tanyítani, hogy másszor újonnan születessék, azaz megismerje első születését merő bűnnek lenni. Mert Ádám ördög miatt elvesztvén az Isten képét ördögi gonoszságra változék, és minden fiait bűnbe foganta és szülte, ki miatt mind ez világ köteles — átok, halál és kárhozat alá. De Isten, könyörülvén az megcsalatott emberi nemzeten, az ő egyetlen egy Fiát felöltöztette az emberségbe ártatlan és bűn nélkül, és arra vetötte az egész világ bűnét. Ki miatt annak fel kellenék az keresztfára feszítettetni, az mint az Mojzes érc kígyója is példázta. És őtet mind e világ szerte szükség prédikáltatni, hogy valakik azt hallván őbenne bíznának, valakik ez irgalmas jó tettét Istennek elvennék, azok bűnök bocsánatját vegyék, és így Isten előtt megigazuljanak ingyen való jó kedvéből ez nagy váltságának érdeme által, és azokba az elvett Szentlélek által meg kezdjen éledni az Istennek képe, kibe Isten Ádámot teremtette vala. Mondok, azok elvegyék bűnök bocsánatját, mert letették az Krisztusba minden adósságokat Isten előtt, azért az Krisztusba azok megigazuljanak és így újonnan Istennek kedvébe legyenek és az Krisztusnak érdeme által vegyenek újonnan Szentleket, ki elkezdje benne az Istennek képének természetit, hogy elméjekkel megvilágosítatván kezdjék megismerni az Istent és szívekbe megszenteltetvén kezdjék félni, szeretni az Istent, és benne bízni.

Bornemisza Péter: *Prédikációk egész esztendő által minden vasárnapra rendeltetett evangéliumból.* Detrekó 1584. (RMNy 541), 370^r. A teljes szöveg (Szentháromság napjára): 369^r–377^r. Hasonmás kiadás: Balassi, Budapest 2000 (Bibliotheca Hungarica antiqua, 33)